

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2025. november

HÍREK

Az amerikai kőris visszaszorítása

A hazai flórában már nagy számban fordulnak elő olyan fajok, melyek az elmúlt 1-2 évszázadban a szándékos betelepítés vagy véletlen behurcolás következtében kerültek a Kárpát-medencébe. Ezek közül egyes fajok az új élőhelyen robbanásszerűen elszaporodtak, sokszor az őshonos rokon fajok kárára is. Ilyen idegenhonos, inváziós fajnak tekinthető a fagyfű az amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*), ami az olajfafélék családjába tartozó faj, közeli rokona a hazánkban is őshonos kőrisfajoknak. Az Észak-Amerikából származó faj a bioszféra rezervátum területén is nagy területen fordul elő, elsősorban a keményfás ligeterdő élőhelyekre ültették előszeretettel főként a tölgy és a magyar kőris helyett, mivel azoknál gyorsabb növekedésű, biztosabban megeredő faj. Természetvédelmi szempontból azonban nemcsak a létrehozott idegenhonos ültetvények a problémások – mivel azok a természetes erdővel szemben csak egyetlen faj járőrét egykorú egyedekből állnak –, hanem az is, hogy az amerikai kőris rengeteg magot termel, sarjról is jól újul, így képes olyan élőhelyeket is elfoglalni, ahol a jelenléte egyáltalán nem kívánatos. Erdőterületeken is olyan erős konkurenciája az őshonos fajoknak, hogy képes szinte teljesen kiszorítani azokat az újulatból.

A LIFE RESTORE for MDD projekt keretében a Duna-Dráva Nemzeti Park Drávaszentesi-rét területén kerül sor a fenti inváziós faj visszaszorítására többféle módszerrel is. A beavatkozás célja egyrészt az erdőterületen az amerikai kőris visszaszorítása és őshonos fajok (magyar kőris, kocsányos tölgy) megsegítése, valamint annak megakadályozása, hogy az amerikai kőris el tudjon terjedni az erdővel határos gyepterületeken.

Ehhez alapvetően három módszert fogunk alkalmazni, mindig az adott cél eléréséhez kiválasztva a leghatékonyabbat.

Zárt erdőterületeken – ahonnan már korábban eltávolítottuk a felnőtt fagyfűket – a talajban található magbankból még mindig megjelennek fiatal fagyfűk a cserjeszintben. Ezeket a fiatal egyedeket megfelelően nedves és laza talaj mellett gyökerestől fogjuk kifordítani, így lesz a legkisebb esélye annak, hogy sarjról megújuljon.

Másik esetben a gyepeken nőtt magteremtő fákat fogjuk kivágni, ezzel megakadályozva, hogy a magoncok elborítsák a gyepeket. Természetesen a ledöntött fagyfűk körül a gyepeket gondosan kaszálni kell, hogy ne is adjunk esélyt a kőris újulatnak.

Végül át fogunk alakítani egy olyan erdőrészt, amit még a nemzeti park megalakítása előtt amerikai kőrisből hoztak létre. Itt az összes amerikai kőris ledöntjük, és helyére őshonos fajokot, elsősorban kocsányos tölgyet telepítünk. A ledöntött fatörzseket nagyrészt a helyszínen hagyjuk a holt fában szaporodó, xilofág ízeltlábúaknak. Sajnos a területen élő nagyszámú vad, szarvas, őz, vaddisznó károsíthatná a fiatal erdőszítést, ezért kénytelenek vagyunk azt bekeríteni addig, amíg a csemeték elég magasak lesznek ahhoz, hogy a vezérhajtást – ami a facsemete növekedéséért felel – a vadak már ne tudják károsítani.

(Parrag Tibor osztályvezető, Természetmegőrzési Osztály)

Poszméh játék – lezajlott a nyereménysorsolás

Idén is meghirdettük a Poszméh Monitoring Programot. A programhoz kapcsolódóan lakossági felhívást tettünk közzé: poszméhekről, megadott szempontok szerint készült saját felvételek beküldésével lehetőség volt részt venni egy nyereményjátékban.

A felhívás szerint a képeket beküldők közül három személy a DDNPI egy-egy ajándékcsomagját nyerhette meg, sorsolás útján. A játék zárása 2025. október 31-én volt, a részvételi szándék jelzésére eddig volt lehetőség.

A felhívásra jelentkezők közül három szerencsés a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ajándékcsomagját nyerte meg. A nyertesek: Morvai Anita, Bombay Bálint és Monoki Fanni, akik a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ajándékcsomagjait kapták meg.

A nyerteseknek ezúton is gratulálunk, minden résztvevőnek megköszönjük, hogy részt vett a játékban, értékes adatokkal gazdagította a programot.

(Fotó: him kövi poszméh, a képet Kováts László természetvédelmi őr készítette)

Mohács 500 – konferenciát tartottak Pécsen

November 28-29-én zajlott a pécsi Magtár Látogatóközpontban a *Mohács 500 – Antemurale Christianitatis II.* című konferencia.

A kétnapos szakmai konferencián a térség kutatói és kulturális szereplői legfrissebb kutatási eredményeiket mutatták be, keresve a választ arra a kérdésre is, hogy mit jelent ma a mohácsi emlékezet. A mohácsi csata után 500 évvel a résztvevők együtt gondolkodtak Európa múltjáról és közös örökségéről.

(Illusztráció: A konferencia meghívójának részlete)

Új és megújult alkotások a Nagyharsányi Szoborparkban

2025-ben, a mohácsi csata közelgő ötszázadik évfordulójához igazodva meghirdetett, Baranya délkeleti régióját célzó területfejlesztési program, a „Mohács500” támogatásával 2025-ben három új szoborral gazdagodott a Nagyharsányi Szoborpark gyűjteménye, valamint megújultak a létesítmény szabadtéren elhelyezett alkotásai.

Június 27. és augusztus 5. között Szobrász és Restaurátor Szimpóziumot rendeztünk, amely során három új alkotás készült el: Hegedűs Éva *Nyugvópont*, Miklya Gábor *SHIFT/Elmozdulás* és Sárkány Balázs *Hosszúhajú állat IV. – A jólfésült* című műve. A PTE és az MKE kőrestaurátor tanárai és hallgatói közös munkájának eredményeként megújult a Szoborpark három ikonikus műve: Rétfalvi Sándor *Kővirág* valamint Gyökerek, továbbá Irena Molin-Sowa *Villányi táj* című munkája.

A fenti eredményeken túl, az év folyamán a gyűjtemény szinte összes alkotásán állagmegóvási, karbantartási munkálatokat végeztek; elhelyeztek két olyan szobrot, amelyet alkotóik évtizedekkel korábban kifaragtak, azonban felállításukra akkor nem került sor – Gaál Tamás: *Kapu* és Mohácsi András *Felhők* című monumentális szobra –, továbbá visszakerült a létesítménybe néhány, egykor itt készült, majd más helyszíneken felállított szobortanulmány és alkotás.

A teljes szoborfelújítási program zárórendezvényét 2025. november 26-án szerdán rendeztük meg a Nagyharsányi Szoborpark fogadóépületében a közreműködő művészek, restaurátorok és szakemberek részvételével.

Felhívjuk a látogatók figyelmét arra, hogy képzőművészeti alkotásokat érintő tevékenységek lezajlottak, azonban a létesítmény turisztikai fejlesztését érintő munkálatok 2026. január 31-ig tartanak, melyek keretében a parkoló mellett új látogatói fogadópontra épül. A kivitelezési munkálatok által érintett építési terület miatt a felújított szobrok közül néhány nehezebben vagy nem megközelíthető, környezete még nem rendezett, amiért szíves megértésüket kérjük.

(Szöveg és fotó: Komlós Attila marketing és kommunikációs menedzser)

EMBER ÉS TERMÉSZET

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. Kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval. A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb virágalátét vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek természet fogyasztó süvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó.

Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor természetvédelmi őr)

ÖKOTURIZMUS

Bemutatóhelyeink nyitvatartása az őszi-téli időszakban

Az őszi-téli időszakban bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az alábbiak szerint alakul:

Pécs – Pintér-kert Arborétum

november 1 – február 28.:
H-CS: 8.00-16.00, P: 8.00-13.30
december 20 – január 4.: zárva

Szaporca – Ős-Dráva Látogatóközpont

november 1 – február 28.: K-V: 10.00-16.00
december 22 – január 1.: zárva

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

felújítás miatt zárva

Kölked – Fehér Gólya Múzeum

szeptember 1 - április 30.:
K-SZO: 10.00-16.00, ünnepnapokon zárva
december 21 – január 4. között zárva

Abaliget-barlang és Denevérmúzeum

október 16 – március 14.: naponta 10.00-15.00
december 24-től január 1-ig zárva

Nagyharsányi Szoborpark

október 1 – március 31.: naponta 10.00-16.00
december 24 – január 2.: zárva
Szársomlyó túrák december 24 – január 2.
között nem indulnak

Drávaszentés – Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 – április 30.: zárva

Pécs – Tettyei Mésztfufa-barlang

november 2 – március 15.: zárva

A feltüntetett időszakokon kívül a főszezoni nyitvatartási rend érvényes.

További információk honlapunkon találhatóak: <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek>

Decemberi programajánló

December 2.: DDNP Klub – Nagy Gábor: Fekete István nyomában Baranyában

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság népszerű előadás-sorozata a DDNP Klub. Az előadások résztvevői sok érdekes titkot hallhatnak növény- és állatfajokról, betekintést nyerhetnek az igazgatóságon folyó természetvédelmi szakmai munkálatokba, Dél-Dunántúl természeti és kulturális értékeibe.

Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs), időpont: 17.00 óra, a programon való részvétel díjmentes.

December 4.: Madarak védelme a ház körül: téli madáretetés

A program lehetőséget biztosít arra, hogy a madáretetők téli vendégeinek életébe bepillantást nyerjünk. Választ kaphatunk arra, hogy milyen táplálékkal szabad etetni a télen itt maradt kismadarakat. A program résztvevői újrahasznosított anyagokból saját etetőt is készíthetnek.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383. Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont, időpont: 10.00 óra, a program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

December 5.: Madarak védelme a ház körül: téli madáretetés

A program lehetőséget biztosít arra, hogy a madáretetők téli vendégeinek életébe bepillantást nyerjünk. A résztvevők megtudhatják, milyen táplálékkal szabad etetni a télen itt maradt kismadarakat, valamint a résztvevők újrahasznosított anyagokból saját etetőt is készíthetnek.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383. Helyszín: Tettye Oktatási Központ, időpont: 10.00 óra, a program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

December 5.: Idegenvezetés a Pintér-kert Arborétumban

A program résztvevői szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a közel száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, dísfák világába. A program részét képezi a kert középső részén elhelyezkedő Mecsek Kiállítás megtekintése is, amelyben a résztvevők egy audiovizuális installáció segítségével átfogó képet kaphatnak a Mecsek természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a legfontosabb kirándulási célpontokról.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs), időpont: 10.00 óra, a program időtartama 1 óra, a részvételi díj: 1500 Ft/fő.

December 6.: Gyűrűzés a madáretető körül

A program során megismerkedünk az etetőre járó téli madarainkkal, az etetés szabályaival, lehetőségeivel. Ezt követően a madárgyűrűzési bemutatón kézközelből is megtekinthetjük ezeket a fajokat.

Helyszín: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, időpont: 9.00 óra, a program időtartama: 2-3 óra.

A részvételi díj: 1000 Ft/fő.

December 12.: Tematikus barlangtúra az Abaligeti-barlangban – földrajz

A program résztvevői az általános barlangi túránál részletesebben ismerhetik meg a barlang kialakulásának földrajzi folyamatait, a karszterületek működését. A tematikus túra során nem csak szemügyre vehetjük a szebbnél szebb cseppköveket, a barlang oldásos és koptatásos formakincsét, hanem kialakulásukról, fejlődésükről is számos érdekességet hallhatunk.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 14.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj a barlangi belépő ára.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/498-766.

A résztvevők maximális létszáma 20 fő. A programon való részvételt 12 éves kor felett ajánljuk.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas